

מילות יחס
כללים ותרגילים
ללא תשובות

מילות יחס

מילת יחס היא חלק דיבור, המציין את היחס (הקשר) בין שני שמות עצם או בין פועל לשם עצם.

לדוגמה: הכיסא **ליד** השולחן. העסק **ברחוב** עזרא. ירדתי **מהסולם**. טיפסתי **לראש** ההר.

דוגמאות למילות יחס:

את, אל, של, מן, בתוך, על, ליד, אצל, בשביל ועוד.

אותיות ב, כ, ל, מ (אותיות בכל"מ) הן קיצור של מילות היחס (בהתאמה): בתוך, כמו, אל, מן.

למילות היחס צירופים שונים:

א. מילת יחס המוספת לצורות מקור (מוחלט או נטוי) יוצרת **תואר הפועל**:

דוגמאות: בצאת ישראל ממצרים, בשכבה לישון, בעלות הלהב...

ב. מילת יחס המוספת לשם עצם יוצרת **צירוף יחס**.

דוגמה: עליתי **על** הבעיה: "על" – מילת יחס, בעיה – שם עצם, **על** הבעיה = צירוף יחס.

הארה: מילת יחס המצטרפת לשם בתפקיד לוואי יוצרת **לוואי צירוף יחס**.

הכניסה מימין נחסמה לתנועה. (מימין – לוואי צירוף יחס.)

ג. מילת יחס המצטרפת לפועל יוצרת **צירוף פועלי**.

דוגמה: לקחתי את...; ציפיתי ל...; גרתי ב....

ההוראות העיקריות של מילות היחס

1. ב' משמשת במשמעות:

- בין – יושב בחדר, החרוץ בכיתה
- תאריך – בשלושה בינואר (ראה להלן)
- מחיר, תמורה – יצא ברווח, קנה בשקל
- כלי, מכשיר – אכל במזלג, ניגן בכינור (אבל: פָּרט על, רָכב על)
- זמן, משך – קם בבוקר, לומד בחופש
- אופן – צוחק בקול, נוסע במהירות, עובד ביושר, לחם בחמאה
- בתחום, בעניין – בקי בש"ס, מצטיין בהתמדה, נאבק במחלה
- בפועלי אחיזה, עיסוק, ראייה – אחז בתינוק, עסק באומנות, עיין בספר (אבל גם: הביט / הסתכל על / אל)
- בפועלי נאמנות ובגידה – בטח בחברו, חשד בשכנו
- בפועלי מאבק – נאבק בשחיתות, נלחם בגזענות

2. כ' משמשת במשמעות:

- דימוי והשוואה – קל כנשר, ברה כחמה
- בערך – כשלושים איש, כעשר דקות
- זמן – כחצות הלילה, כשאפנה אשנה

3. ל' משמשת במשמעות:

- כיוון, יעד – יצאנו לירושלים, מהרי לעבודה

- זמן – לעת צאת השואבות, למחר אעתיר
- מטרה – נסענו להבראה, עצור להתרענות
- לטובת – המקנא אתה לי? ניאבק להצלת הילד
- לריפוי, לפתרון בעיה – המים טובים לצמא, אקמול להורדת חום
- שייכות – לו הרכב, לך הכסף (גם מושא)
- בפועלי יחס – דואג לנו, מקשיב לתינוק, שיקר לו
- בשם פועל – הזכות לדעת, הרצון לתת
- בשם הפועל של נשוא מורחב – יכול ללכת, קיווה להצליח
- בשם פועל לאחר צורות מודאליות – אסור לעשן, עתיד ליתן
- להבדלה בין שמות – בין קודש לחול, בין מוצר למוצר

4. מ' משמשת במשמעות:

- יציאה ממקום, התרחקות – יצאתי מביתי, שוחרר מבית החולים
- מוצא – תלמידה מחיפה, בגד מפריז
- חומר – צמיד מזהב, בגד מצמר
- סיבה – מרוב הסבל, סובל מקור
- זמן – מהיום והלאה, מצאת החמה
- ייתור – גבוה ממנו, מתמיד מחברו
- חלק מן השלם – אחד מעיר, טעמתי מהפשטידה
- מקור - מאמר מקובץ, פסוק ממִשְׁלֵי
- בפועלי לקיחה וקבלה – לקח ממנו, גנב מהקופה, קיבל מחברו

5. עם משמשת במשמעות:

- ביחד, בלוויית (של דברים שווי דרגה) – ישבתי עם אחותי, מעיל עם אבזם, לחם עם סלט (אבל: לחם בחמאה)
- זמן – עם שחר, יצאנו עם זריחת החמה
- הדדיות (זה עם זה) – התפייס עם, שוחח עם, נאבק עם (אדם) (גם: נאבק באדם)
- ויתור (על אף) – עם כל זה אחכה לו, עם זאת נעשה הכול למנוע הישנות המקרה.

6. על משמשת במשמעות:

- למעלה מ... – רוכב על אופניים, שמתי את הקופסה על השידה.
- סיבה – כועס על האפליה, מודה על המתנה
- בנוגע ל... – דיווחתי על מסירותך, שמעתי על מעשייך הטובים
- נגד – אין בליבי עליו, יצא למלחמה על אוייביו
- ייתור – הפרוץ מרובה על המכוסה, מעדיף האזנה על צפייה
- בנוסף – מכרנו את הארון על תכולתו, אירחנו את אחינו על צאצאיהם
- קבלת אחריות – קיבל על עצמו התחייבות, הטיל על בנו לפנות חפצים מיותרים
- מקום – על יד הגדר, בכיסא על ידנו.
- אופן – הפרויקט נעשה על ידי שלושה תלמידים. על ידינו.

נטיית מילות היחס

ניתן להטות את רוב מילות היחס על ידי הוספת כינוי גוף:

• ל - לי, לך, להם...

• ליד - לידי (ליד + אני), לידך לידנו...

• בלי - בלעדי, בלעדיו...

• מן - ממני, ממך, ממנו...

צורני הנטייה של מילות היחס דומים לצורני הנטייה של שמות העצם.

יש מילות יחס הניטות כמו שם עצם ביחיד, ויש הניטות כמו שם עצם ברבים.

מילת היחס **בגלל** נוהגת כמו שם עצם ביחיד, וכמוה גם מילות היחס **אצל**, **לקראת**, **נגד**, כמו.

מילת היחס **על** נוהגת כמו שם עצם ברבים, וכמוה אחרות.

הארה: את מילות הקישור ואת מילות השעבוד אי אפשר להטות: גם, למרות, לכן... כי, כאשר, אם...

דוגמות של נטיות:

אצל - אצלי, אצלך, אצלם, אצלן;

כמו - כמוה, פְּמוֹכָם, פְּמוֹהָם; (גם פְּמוֹתִי, פְּמוֹתוֹ, פְּמוֹתְכֶם, מלשון חז"ל)

מן - ממני, ממך, מִפְּסָם, מִפְּהֶם.

לעומת זאת, מילות היחס על, אל, לפני, אחרי, בלעדי, נוהגות כמו שם עצם בריבוי, ולכן נוספת יי

בנטייה:

אֶל - אֵלַי, אֵלַיךְ, אֵלֵיכֶם, אֵלֵיהֶם;

לפְּנֵי - לפְּנֵינוּ, לפְּנֵיךְ, לפְּנֵיהֶם;

אחרי - אַחֲרַיךְ, אַחֲרָיו, אַחֲרֵינוּ;

בלעדי - בלעֲדֵיךְ, בלעֲדֵיךְ, בלעֲדֵיכֶם, בלעֲדֵי.

הארה: מילות יחס אחדות נוהגות בחלק מנטיותיהן כמו היחיד, וחלק כמו הרבים. למשל: **בין** –

ביני, בינם, אך גם ביניהם, ביניכם, בינינו.

בנטיות יש לעתים צורות מיוחדות, למשל: **אוֹתְךָ** ולא **אוֹתְךָ**, **אֵיתְךָ** ולא **אֵיתְךָ**.

תרגיל

כתבו את מילת היחס "ב" בצורה המתאימה:

1. המכשיר הזה חדש. אנחנו עדיין לא יודעים איך משתמשים ____.
2. אף על פי שאתה לא מילאת תפקיד כזה קודם, אנחנו מאמינים ____.
3. ניסע ____ מונית כדי לא לאחר לחופה.
4. יש להן שני ארונות גדולים, הן שמות ____ את כל החפצים שלהן.
5. התחרות הבאה תתקיים בשבעה ____ תמוז.
6. ההורים קנו לו כדור חדש, הוא משחק ____ כל יום עם החברים.
7. אל תסתכל ____ כך, אינני אשם.

דיוקי הגייה במילות היחס

למילות יחס ברבים יש לעתים נטייה לא רגילה.
שימו לב לצורות התקינות:
את – אותך, איתך, (ולא אותך, איתך), אתכם (ולא אותכם)
על - עליך (ולא עלך)
מן - מכם (ולא ממכם)
אצל - אצלם, אצלך (ולא אצלם, אצלך)
בשביל - בשבילם, בשבילך (ולא בשבילם, בשבילך)
בלעדי - תמיד ברבים : בלעדיו, בלעדיך, בלעדיו, בלעדך, בלעדך

הגיית מילות היחס

תרגיל

1. נלך **אתך** / **אתך** הביתה ונבקר **אצלך** / **אצלך** לכבוד הולדת התינוק החדש.
2. **אצלנו** / **אצלנו** בירכו על פרות משבעת המינים. האם גם **אצלכם** / **אצלכם**?
3. פגשתי **אותך** / **אותך** כי נשארתי **אצלם** / **אצלם** עד שבאתי **אליהם** / **אליהם**.
4. אני **אצלם** **אתכם** / **אתכם** במסיבת הסיום.
5. **בשבילך** / **בשבילך** נכין זר פרחים, ו**בשבילן** / **בשבילן** נפזר שושנים.
6. את תרקדי אחרי ציפי, ורותי תרקוד **אחריך** / **אחריך**.
7. כשנתקרב **אליך** / **אליך** תתקדמי שני צעדים.
8. אנחנו נעביר **אליכן** / **אליכן** את הכדור ואתן תעברנה אותו אל ילדות אחרות.
9. הם היו **לפניכם** / **לפניכם** בתור.
10. הם חושבים **עליך** / **עליך**.
11. את יכולה להתחבא **מאחורי** / **מאחורי** הקיר.
12. אל תפחד **ממנו** / **ממנו**, כי הוא לא עושה כלום.
13. אנחנו מבקשים **ממכם** / **ממכם** לאכול בשקט.
14. העוגות הטעימות הוכנו **על ידי** / **על ידי**.
15. יהי רצון שכל ילדיכם יהיו **כמוכם** / **כמוכם**.

תקינות

א. מילת יחס חוזרת (העדפה)

כאשר מילת יחס אחת מתייחסת למספר חלקים מקבילים במשפט, המילה תחזור לפני כל אחד מהם.

דוגמה: הכנתי שיעורים **בחשבון** ו**בעברית**.

ב. מילות יחס המתייחסות למספר פעלים

כאשר קיימים במשפט שני פעלים שונים הדורשים שימוש במילות יחס, יש להתאים לכל אחד מהם מילת יחס משלו.

דוגמה: הדסה אוהבת טיולים וחולמת עליהם. (ולא: אוהבת וחולמת על)

ג. מילות יחס בתאריך

בציון תאריך מונים את הימים ב חודש, ויש מקום גם למנות ב- ל בעיקר לפני המילה חודש או לפני מספרו הסודר של החודש: תשעה באב, אחד ב/לחודש, שבעה ב/לשמיני. הערה אין לציין יום בחודש ללא אות יחס, כגון כג-כסלג).

שגיאות נפוצות בעת שימוש במילות יחס

- א. הוספת מילת היחס "ב" למילות השעבוד "כדי" או "אם" אינה נכונה.
דוגמה: אם (ולא אם) ייענו בקשותינו, נוכל להתקדם לשלב הבא.
דוגמה: התקשרתי לרחל כדי (לא יפדי) לברר מה שלום אמה.
הערה: המילה בכדי (ד' בחיריק) משמשת בלשון חז"ל במשמעות של 'לחינם': לא בכדי טרח פלוני לבקרני.
- ב. הוספת מילת היחס "מ" למילה "בלי" אינה נכונה.
דוגמה: היא כתבה חיבור בלי (לא מבלי) להישען על מקורות מידע.
הערה: המילה מבלי משמשת במקרא במשמעות של 'מפני שאין': "המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר..."
- ג. הוספת מילות היחס "ל" ו-"מ" למילת השאלה "איפה" איננה נכונה.
במקום זאת מוטב להשתמש ב-"לאן" או "מאין".
דוגמה: אדם חייב לזכור מאין (לא מאיפה) הוא בא ולאן הוא מגיע.
- ד. הוספת מילת היחס "ב" למילה "נוסף" אינה נכונה. יש לומר: נוסף על... (ולא בנוסף)
- ה. שימוש במילה מלבד שלא במשמעותה הנכונה: מלבד = בנוסף ל... (ולא חוץ-ל...)
- ו. שימוש במילה מחוץ ל... שלא במשמעותה הנכונה: מחוץ ל... = מקום (אין משמעותה 'חוץ מ...')

הצרכה

לעיתים הפועל דורש המשך, וצריך להשלים את המסר שלו במושא, שהוא השלמה מוצרכת. מילת היחס שבראש המשלים המוצרך היא חלק מהערך המילוני של הפועל. היא נקראת מילת יחס מוצרכת.

דוגמאות:

בנה את; הרכיב את; הבחין ב; ראה את; התבונן ב; דאג ל; נלחם ב, נלחם ב; ביקש את... מ; שלח את... ל; קנה את... מ; אמר ל... ש...

הארות :

1. מילת היחס "את" עשויה להישמט באין יידוע במשלים המוצרך : אכלתי תפוח. (ביידוע : אכלתי את התפוח).
 2. לפעמים, כשמשנים את מילת היחס, משתנה משמעותו של הפועל עצמו : חשש מ, חשש ל ; ביקר את, ביקר ב ; השלים עם, השלים את ; האמין ב, האמין ל... ועוד.
 3. פעלים שהמבנה הרגיל שלהם מצריך משלים, נקראים **פעלים יוצאים**.
אלה הם פעלים המביעים **גרימה, שייכות, מיקום, יצירה** של חפץ או של תוכן (שבר, שימח, העציב, הגביה, הרדים, שייך, נמצא, גר, עשה, בנה, יצר, התקין, המציא, חשב, שיער, החליט).
- פעלים שהמבנה הרגיל שלהם אינו מצריך משלים, נקראים **פעלים עומדים**.
אלה הם פעלים (גם שמות תואר) המביעים **קיום, תכונה או מצב** (נמצא, שמח, עצוב, גבוה, ישן, הבשיל, גדל).
- לרוב הפעלים היוצאים יש משלים מוצרך, שתפקידו הוא מושא.**
לרוב הפעלים העומדים אין משלים מוצרך, ולכן לא יתקשרו אליהם מושאים, אלא תיאורים.
- בדוגמאות** שלפניכם רק המשלימים המוצרכים [= המושאים] מסומנים בקו.
יתר המשלימים אינם מוצרכים :
- הפקיד טיפל **במסמכים**... במשרד / בערב / לפני שעה / במהירות / למרות השעה המאוחרת.
נתתי **את המסמך** לפקיד... בארוחת הבוקר / אחרי הצהריים / לפי דרישתו.
ראיתי **את תמונתם**... לפני שבוע / בחטף / דרך חלון ביתי / תוך כדי מעבר ברחוב.
חששנו **לבריאותנו**... בשנה שעברה / בגלל הרקע הרפואי שלו.

תרגיל

סמנו בקו את המשלימים המוצרכים.

אם יש מילות יחס שהפועל מצריך, הקיפו אותן במעגל.

1. האם כבר מצאו מתנדבת לחונכות?
2. עוד לא כתבתי את זיכרונותיי.
3. אל תזלזל בכבודו, האמן בו, דאג לו ותקבל את גמולך.
4. ועדת הכיתה החליטה שהמסיבה תתקיים ביום שני.
5. אני רוצה לתת לך מתנה.

תרגיל

זוגות הפעלים הבאים נבדלים במילת היחס המוצרכת וגם במשמעות.

שבצו את הפעלים במשפטים שידגימו את ההבדלים במשמעות. תוכלו להיעזר במילון.

דוגמה : הוא השלים את הקלוז בהצלחה. התלמידים השלימו עם השינויים במסלול הטיול.

1. רדף אחרי / רדף את
2. תלוי ב / תלוי על

3. צפה ב / צפה את
4. האמין ב / האמין ל
5. נלחם ב, עם, את, אל (=נגד) / נלחם על, ל, בעד (=למען)
6. עמד על / עמד ב
7. פקד את / פקד על
8. קינא ב / קינא ל
9. עבד ב / עבד את / עבד על פרויקט, (בלשון הדיבור עבד על =הטעה את)
10. שימש את / שימש כ
11. ביקש את (=רצה) / ביקש את... מ
12. נזהר ב / נזהר מ
13. הכיר את / הכיר ב
14. איחר את / איחר ל
15. הסתכל ב (בעיון) / הסתכל על (לכיוון)
16. צחק ל (בדיבור : על), מ (= לעג) / צחק אל, עם
17. שמר את / שמר על
18. ידע את / ידע על
19. חתר ל / חתר תחת
20. עמד ב / עמד ל
21. טען ל / טען נגד
22. נאבק עם (אויב) / נאבק ב (תופעה, רעיון, דעה, גם אויב)
23. החל ב / החל מ
24. השגיח ב / השגיח על
25. זכה ל / זכה ב
26. טעם מ / טעם את

הצרכה שיש בה יותר מאפשרות אחת:

- הקיש בדלת / על הדלת
- הביט ב / על / ל / אל / אחרי
- ירה ב / ל / אל / לעבר
- ענה / השיב / הגיב לשואל על שאלתו (אפשר גם : לשואל לשאלתו)
- צחק ל / מ (בדיבור : על)
- בלא / ללא
- באחרונה / לאחרונה
- קשור ב / קשור ל
- מדובר ב / מדובר על
- שאל בשלומו / לשלמו

תקינות במילת היחס המוצרכת

תרגיל

1. "הבטלה מביאה ל / לידי שעמום" (כתובות ה, ד). הביא לידי (ולא הביא ל...).
2. אבותינו במדבר חיו על / מלחם ומים.
3. אבי לא הסכים לי ללכת / שאלך לטיול.
4. אומרים מקצת / קצת שבחו של אדם בפניו.
5. אחותו לומדת לנגן על / בפסנתר, והוא פורט במיומנות על מיתרי הכינור.
6. איך ייתכן שהמחשב שאותו / (ללא) קניתי רק השבוע כבר אינו עובד? (את לנטיותיה מיותרת בפסוקית זיקה).
7. אין לנו דירה, לכן אנו שוכרים / משכירים משכנתנו יחידת דיור.
8. אכלנו עם / בכפית כי לא היה לנו מזלג.
9. אל תמנעי בעד / את הילד מלהתנסות במצבי קושי.
10. אם לא ישמעו לו – הוא ינקוט ב / (ללא) אמצעים. וביידוע - את האמצעים)
11. אני רגילה לשתות קפה עם / ב חלב בבוקר.
12. את המתנה שקיבל החליף הילד ב / עם משחק מחשבה מעניין.
13. ב / עם הכסף שקיבלתי אני מתכוונת לקנות מתנה לאימי.
14. בגד זה הולם לך / אותך מאוד!
15. בין כך ובין כך / בין כה וכה / בין כך הילדים יגיעו בלבוש חגיגי.
16. בעולם השלישי יש אנשים הגוועים מ / בגלל רעב.
17. דבר זה לכשעצמו / כשלעצמו אינו מרנין.
18. הבלבול הזה נמאס לי / עלי כבר.
19. הגוי פנה אל / ל הָלַל וביקש להתגייר. (בודקים בנטייה: אליו או לו).
20. הגן קיים כאן זה / מִזֶּה שבע עשרה שנה.
21. הדבר נראה כ / (ללא) פתרון הגיוני.
22. הדברים נאמרו כ / בתגובה על תביעתם של אנשי סדום (במקום כתגובה לתביעתם).
23. הוא אוהב לאכול לחם עם / בריבה, אך היום הוא הסתפק בפרי.
24. הוא הביע את חששותיו מ / נוכח ההסלמה במצב הביטחוני.
25. הוא הלווה כסף מ / ל חברו.
26. הוא ירה עליו / אליו / בו / לעברו חיצים.
27. הוא נבחר השנה כ / לנשיא החברה (במקום נבחר כנשיא).
28. הוא ראה אותו כ / בו נוכרי.
29. הוא שימש כ / (ללא) יושב ראש שלוש שנים.
30. הוא שכח מזה / את זה מזמן.
31. הוצאה זו נחשבת כ / (ללא) הוצאה לצורך ניכוי מס.

32. החייל מילא **אחר** / **את** הפקודות [מילת היחס **אחרי** אמורה לבוא רק בצירוף לאישיות מדריכה, כגון "ויעש שלמה הרע ולא **מילא אחרי** ה' כדוד אביו" (מלכים א יא, ו).]
33. החנווני ביקש **את** / **מ** אחד הלקוחות לסייע לו למצוא מטבע שאבד.
34. היא התלהבה **על** / **מהבגד** החדש שבחלון הראווה.
35. היא התלוננה על כאבי ראש **לפני** **ואחרי** הריכוז בגן. (שתי מילות יחס רצופות הנשענות על שם אחד)
36. הילד נסע **על** / באופניו החדשים והרכיב גם את אחיו **עליהם** / **בהם**.
37. הילד ענה יפה **על** / לכל השאלות.
38. הילדה אוהבת ומתגעגעת **אל** משפחתה. (הצרכות שונות)
39. הכיסא עשוי **מ** / **(ללא)** עץ. (שתי התשובות נכונות).
40. המורה העדיף הכנת עבודה **על** / **על פני** / מעריכת מבחן. העדיף ... **מ** (ולא העדיף על פני או על)
41. המורה קראה **את** / ל חברתי לסדר.
42. המחבלים ירו **על** / **אל** / **לעבר** / בשוטרים. ירה **ב**, **לעבר** או **אל** (ולא ירה על)
43. המטיילים סיפרו **על אודות** / **אודות** חוויותיהן בנחל הזוויתן.
44. המרצה **שם את הדגש על** / בצד המדיני של הבעיה. (שם דגש **ב**, ולא שם דגש על)
45. המתנה מיועדת **לך** / **בשבילך**. יעד **ל** (ולא בשביל)
46. הנאשם הודה **על** / **ב** אשמה שיוחסה לו.
47. הנחש שיקר **ל** / **על** / **את** חווה ואמר לה שאין מתים אם אוכלים מעץ הדעת.
48. הנער נוהג **ב** / **(ללא)** קלות ראש בנדרים.
49. הסב הביע דאגה חמורה **נוכח** / **מהחמרת** המצב. הביע ... **מ** (ולא הביע... נוכח):
50. הספר ניתן לו **כ** / במתנה (במקום כמתנה).
51. העיתון היה משעמם, לא מצאתי עניין **באף** / **אף ב** כתבה אחת. (מילת היחס צריכה לבוא לפני שם העצם, ולא לפני המילית 'אף').
52. העם יצא למלחמה **על** / **נגד** / באויביו (ולא יצא למלחמה נגד)
53. הפגישה **מוגדרת כ** / **(ללא)** **גולת הכותרת** של הביקור.
54. הפועלים שבתו **כ** / במחאה על העלאת המסים (במקום כמחאה על).
55. הפושע ירה באוויר **כ** / לביטוי אי שביעות רצון מפסק דינו (במקום כמחאה על).
56. הקוף **גנב ממני** / **לי** את העט. גנב **מ**... את (ולא גנב **ל**... את)
57. הקשיש סובל **על** / **מ** / **ב** הלב.
58. הרופא חשש לחולה **ל** / **מהרעלה**.
59. השוטרים **קלעו אל** / **ב** המטרה. (קלע **אל** המטרה או למטרה, ולא קלע במטרה)
60. השכן ביטח את תכולת הדירה **מ** / **מפני** / **נגד** שרפות. (ביטח **את** ... **נגד**, ולא ביטח את... מ...)

61. השר **ראה בו** / **תפס אותו כ** - יריב.
62. התכנית החדשה מקשה **על** / **את** העבודה **על** המורים.
63. התפתח ויכוח בין רותי **ו/ל** / **ובין** / **לבין** שושי.
64. חברתי **שאלה** / **השאלה** ממני כלי כתיבה.
65. חייליו של מתתיהו מילאו **את** / **אחר** הפקודות וניצחו.
66. יהודה המכבי נלחם **אתו** / **בו** עד שניצח אותו.
67. יעקב שילם **על** / **בעבור** יוסף באוטובוס.
68. יצאנו לטייל **בהרים**, גני שעשועים ואתרי נוף שונים. (הוסיפי מילת יחס ליחידות המקבילות של החלק הכולל!)
69. יש לי **את** / (ללא) הכסף הדרוש לקנייה זו.
70. **כ** / **בתשובה** לשאלה על הבעיות העיקריות שנתקל בהן בעת חיפוש עבודה, דיווח האיש שהוצעה לו עבודה בשכר נמוך (במקום כתשובה לשאלה).
71. **כ** / לראיה באנו על החתום.
72. כולם נסעו הביתה **חוץ מ** / **מחוץ ל** יוסף.
73. כל ילד יקום מוקדם כדי שיימנה **עם** / **על** עשרת המתפללים הראשונים בבית הכנסת.
74. לא תמיד כדאי לנצח **את** המשחק / במשחק.
75. למדי לכתוב **ב** / **על** מכונת כתיבה בשיטה עיוורת.
76. לפי שעה אין ידוע מה **גרם** לפלוני **ל(ללא) אסון**. (כשיש שני משלימים במשפט, אין אומרים פעמיים למ"ד או בי"ת).
77. לפני יומיים הוציאו פקודת מעצר / נגד / **על** / לאחד המתפרעים.
78. לרישום הגיעו **בערך כ** / **בערך** / כשלושים וחמש אמהות. (בערך או כ)
79. **מאיפה** / **מאין** את באה **ולאיפה** / **לאן** את הולכת?
80. **מזמן** / **ממזמן** לא ראיתי את פנייך!
81. מחר יהיה מבצע הקש **ב** / **על** (ה)דלת. (שתי התשובות נכונות)
82. מישהו לא מוכר לקח **לי** / **ממני** את העט.
83. משתדלים להקל **את** / **על** הנטל **מעל** התלמידות.
84. מתנגדי הממשל בדמשק **מסיתים** את העם הסורי **נגד** / **ב** מלך.
85. מתנת יום ההולדת מיועדת **לך** / **בשבילך**.
86. מתתיהו מחה **על** / **נגד** הקרבת קרבן לאילילים ויצא למלחמה **עם** / **על** / **נגד** / **ב** היוונים. (העדפה)
87. נולדתי בכ"ה **ב** / (ללא) כסליו.
88. נזדרז, פן נאחר **את** / **ל** (ה)רכבת. (לאחר **את** = לעכב)
89. ניתן לו פרס **כ** / **ל** הוקרה על מעשיו (במקום כהוקרה על).
90. נעצרו 18 אנשים **כ** / (ללא) **חשודים** במעילה.
91. קנינו אופנים **ב** / **בעד** 300 ₪.

92. קנינו את אותו / אותו ספר בשבוע הספר. (שתי התשובות נכונות)
93. קניתי שקדים על / במשקל ולא באריזה סגורה.
94. שובו לשלום / בשלום הביתה! (כך בלשון חז"ל – ביחס לאדם חי).
95. שלחתי אותם למעלה / ללמעלה, לצפות בתערוכה.
96. שערו הפך ל / (ללא) לבן. (שתי התשובות נכונות).
97. שש שנים הוא היה מוכר / עבד כמוכר בחנות.
98. תוצאה זו נחשבת כ / (ללא) תקינה.
99. תלמיד מתמיד ומשקיע עדיף על / על פני / מתלמיד מוכשר ומזלזל.
100. גרתי סמוך / בסמוך לבית הספר. (ללא מילת יחס)
101. יש לו פוטנציאל מעולה, אך בפעל / בפעל / בפעל הוא אינו מנוצל. (שתי אפשרויות: ביידוע או ללא יידוע)
102. הפרויקט בוצע על ידו / על ידיו. (על ידו – בקרבתו. על ידיו – באמצעותו).

שימוש נכון במילות קישור / שעבוד/ תוארי פועל

תרגיל

1. איך ייתכן שהמחשב שאותו / (ללא) קניתי רק השבוע כבר אינו עובד? (בפסוקית זיקה את לנטיותיה מיותרת).
2. ביקרתי אצל (מלעיל) / אצל (מלרע) חברתי.
3. אכלתי את הפרוסה בלי / מבלי למרוח עליה חמאה.
4. אם / אילו הייתי יודעת על כך מראש, הייתי נערכת בהתאם.
5. אם / באם נוכל להיענות לבקשתך, נודיע לך.
6. בגלל ה/ בגלל ש (ירד) גשם לא יצאנו לטיול.
7. בוודאי / בוודאי ש/ ודאי שנשמח לבואה של האורחת.
8. במידה שאדם מודד מודדים לו. לעומת: במידה ש / ו / אם נספיק, נבקר גם אתכם.
9. במילא / ממילא אפסו הסיכויים שנקבל תקציב לעניין זה.
10. ה"הבטלה מביאה ל / לידי שעמום" (כתובות ה, ד). הביא לידי (ולא הביא ל...).
11. האיש נדרש להפקיד ערבות כ / בתנאי לקבלת האישור.
12. הוא נראה אדיש, כאילו ש / (ללא) קרה דבר.
13. היא נשארה לאחר המסיבה כדי / בכדי לסייע בסידור הגן.
14. היה ו / במקרה שנמצא סייעת מתאימה, נשלב את הילד במסגרת זו.
15. הילדה ידעה את התשובה, אבל למרות זאת / ולמרות זאת לא ענתה.
16. הכיסא עשוי מ / (ללא) עץ. (שתי האפשרויות נכונות).
17. הלוואי ו / שהערב יצליח, כמתוכנן.
18. הם ויתרו על חלק מהטיול היות ו/שהמסלול היה מסוכן.

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על המקצועות העצמאיים

19. הם נאלצו להמתין מאחר ו/שהרופא הגיע באיחור.
20. המורה העדיף הכנת עבודה על / על פני / מעריכת מבחן. העדיף ... מ (ולא העדיף
21. המורה קראה את / ל חברתי לסדר.
22. הסב הביע דאגה חמורה נוכח / מהחמרת המצב. הביע ... מ (ולא הביע... נוכח):
23. העם יצא למלחמה על / נגד / באויביו (ולא יצא למלחמה נגד)
24. הקשיש סובל על / מ / ב הלב.
25. כאשר / כש / מתי שתוכלי לנגן, נערוך את החגיגה.
26. כמובן / כמובן ש / מובן שהוא הסכים ללכת עם אברהם.
27. כמעט לא / שלא / ולא התרגשתי.
28. כנראה / כנראה ש / נראה שהפעילות תתקיים כרגיל.
29. לאן / לאיפה את צועדת?
30. לפני יומיים הוציאו פקודת מעצר / נגד / על / לאחד המתפרעים.
31. מדוע לא / שלא תיתן לו לשחק איתך בכדור?
32. מעולם / לעולם לא אשכח את ציון.
33. מעולם / לעולם לא שכחתי את אמי היקרה.
34. שובו לשלום / בשלום הביתה! (העדפה)
35. שיאיר / כשיאיר השחר נלך לתפילת הוותיקין.
36. שרה טיפלה ביצחק, שגדל / והוא גדל ולמד תורה.
37. תלמיד מתמיד חרוץ עדיף על / על פני / מתלמיד מוכשר ומזלזל.
38. מאחורי / לימינו / לצידו של כל אדם גדול עומדת אישה גדולה.